

листья тополя всё время шелестят. Правда, это естественная особенность тополя, на этом основании делается намёк на эпическое изображение [1; 2; 3].

Раскрытие духовного состояния лирического героя состоянием постоянно шелестящих листьев тополя – один из широко распространённых художественных методов.

Нега оҳ урдингиз? Ўртанди жоним,

Теракнибаргидайд титранди жоним.

Теракни баргигашабнам тушибди,

Ўлимни қасди отамга тушибди.

Ниже в песне изображается белый тополь, вид тополя по цвету. Тем самым напоминаются другие его виды то есть *кўк терак, мирза терак, бақа терак*.

Здесь можно вспомнить широко распространённую среди детей игру “Ок теракми, кўк терак”.

Оқ **терак** ёнида ойнам қолибди.

Отамдан, онамдан кўнглим қолибди.

В узбекском народном творчестве образ *мирза терак* занимает особое место.

Мирза **терак** кестирган,

Мулла ўғил ўстирган.

Многие песни привлекательны тем, что они начинаются с изображения тополиного пейзажа. «Эшигинг олди терак, Емишгинанг кади барак», «Эшигим олдида шаршара терак, Ёз ойида кийсанг даройи кўйлак», «Эшигининг олди теракли, Элга – юртга керакли». Слова «Перед дверьми тополя» означают, у хозяина этого дома есть сын [4].

Делая вывод, можно сказать, что образ тополя занимает особое место в народных песнях и наблюдается олицетворение в себе образов мужчины, сына, влюбленного парня.

Литература:

1. Гулёр (1967). Ферганские народные песни. Коллекционер Г. Раззоков. Ташкент : Литература и художественное издательство. 250 с.
2. (1972). Оқолма, қизилолма. Узбекские народные песни. Многотомные. Коллекционер М.Алавия. Ташкент: Гулом Г. Издательство литературы и искусства. 232 с.
3. Мусакулов А. (2010). Узбекская народная лирика. Ташкент .: Фан. 308 с.
4. Турдимов Ш. (1982). Символ в лирических песнях. *Узбекский язык и литература*. Ташкент. №3. Б. 16-19.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ АВТЕНТИЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Світлана Рябушко

кандидат педагогічних наук, доцент

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Нові підходи до освітнього процесу, його реформування висувають нові вимоги до підготовки вчителя Нової української школи (НУШ). Так, здобувачі освітнього ступеня «бакалавр» ІДГУ у 2019-2020 н.р. вивчали дисципліну «Теорія і практика викладання англійської мови в початковій школі». Зміст цієї дисципліни було наповнено так, щоб він базувався на формуванні й розвитку в майбутніх бакалаврів професійно значущих умінь учителя англійської мови і культури. Тобто із залученням інтеграційних зв'язків із педагогікою, психологією, методикою навчання іноземних мов та культур з метою оволодіння на достатньому рівні професійною діяльністю, специфікою якої є формування в учнів рис вторинної мовної особистості, котрі зумовлюють здатність до участі у міжкультурному спілкуванні. Щодо змісту професійно значущих умінь учителя англійської мови та культури, то їх поділяють на чотири групи, зокрема: 1 група – вміння пізнавати

особливості особистості учня, яке формується і розвивається на основі процесу самопізнання; 2 група – вміння, пов'язані з плануванням мовленнєвого спілкування в освітньому процесі; 3 група – вміння, детерміновані реалізацією спланованих професійних дій та оцінкою їх результатів; 4 група – вміння аналізувати результати організованого на уроці іншомовного спілкування [6, с. 40]. Отже, майбутній учитель англійської мови має вдосконалювати свою методичну компетенцію не лише на практичних заняттях, але й упродовж усього життя.

Вимоги, що ставляться до роботи вчителя НУШ, згідно з реформою освіти базуються на певних особливостях навчання англійської мови в початковій школі. Як зазначає С. Ніколаєва, до них відносяться: широке використання наочності; різноманітність прийомів навчання, їх часта зміна; застосування ігрових прийомів роботи; репродуктивний характер мовленнєвої діяльності учнів; переважання хорових і фронтальних форм роботи.

Сучасні автентичні засоби навчання є важливим і необхідним компонентом освітнього процесу з англійської мови в НУШ.

Існують різні класифікації засобів навчання іноземних мов за Н. Ф. Бориско, М. В. Ляховицьким, С. Ю. Ніколаєвою, О. Н. Солововою та ін. Нашу увагу привернула класифікація засобів навчання іноземних мов за Н. Д. Гальсковою, яка розподіляє їх на три групи, як-от: основні, допоміжні й додаткові засоби. Розглянемо детальніше компоненти засобів кожної із зазначених груп. Але звертаємо увагу на те, що засоби навчання іноземних мов розподіляються на такі, що подаються як комплект для вчителя й комплект для учня. До комплекту основних засобів учителя й учня включено для вчителя: підручник, книжку для вчителя; учням – пропонується підручник, зошит на друкованій основі та книжка для читання, що входить до навчально-методичного комплексу (НМК) певного класу. Допоміжними засобами навчання іноземних мов як для вчителя, так і для учня є аудіовізуальні, аудитивні та візуальні засоби. Щодо додаткових засобів навчання, то для вчителя – методична, психолого-педагогічна література; книжки англійською мовою про англійську мову; відеофільми, телепередачі; довідники; словники; газети, журнали. До додаткових засобів учня включено: книжки (художні, науково-популярні) англійською мовою; відеофільми, телепередачі; довідники; словники; газети, журнали для дітей, підлітків та юнацтва. Щодо класифікації засобів навчання М. В. Ляховицького, то вони розподіляються за каналом надходження інформації, тобто засоби навчання можуть бути слуховими, зоровими та слухо-зоровими. Також М. В. Ляховицький у класифікації засобів навчання наводить технічні й нетехнічні засоби.

Слід зазначити, що вищезазвані засоби навчання представлено в НМК. Заслугує на увагу сучасний, оновлений НМК з англійської мови «Fly High Ukraine 1» (Д. Козаноглу, С. Сорочинська, М. Петречко), що є автентичним виданням для учнів 1 класу Нової української школи.

Згідно з критеріями аналізу та оцінювання НМК [6, с. 150-153] по-перше, визначають об'єкти й критерії аналізу та оцінювання НМК. По-друге, виділяють компоненти НМК та аналізують зміст кожного з них.

Так, основними компонентами НМК «Fly High Ukraine 1» є: підручник, книга для вчителя, робочий зошит, прописи, набір флеш-карток «Alphabet», набір флеш-карток «Vocabulary», CD-Rom, аудіодиски для роботи в класі. Всі додаткові ресурси до НМК можна знайти на сайті www.pearson.com.ua/flyhighukraine. Унікальність НМК полягає в тому, що й батькам пропонується спеціальна сторінка за електронною адресою: <http://elt.dinternal.com.ua/for-parents>.

Аналізований нами НМК відповідає всім вимогам стандарту початкової школи. Особливу увагу слід звернути на матеріали, що пропонуються в книзі для вчителя, тобто плани уроків (розгорнуті та стандартні). Вони базуються на засадах діяльнісного та розвивального навчання, сприяють розвитку в учнів умінь XXI століття. Так, вчителів пропонуються розділи: «Додаткова ідея», «Values», «Педагогічна майстерня», «Мій

щоденник навчання». До того ж слід сказати й про додаткові засоби навчання, що є доречними в роботі вчителя-початківця, а саме: банк навчальних ігор (добірка мовних ігор з фонетики, лексики, граматики та розвитку мовленнєвої діяльності учнів у читанні, письмі, говорінні тощо). Новим і важливим компонентом книги для вчителя є пальчиковий театр, за допомогою якого реалізуються принципи інтегрованого та комунікативного навчання англійської мови в початковій школі. Розділ «Глосарій термінів з методики навчання англійської мови» пропонує вчителю фахову термінологію, котру бажано знати й активно використовувати на фахових вебінарах, семінарах, конференціях і таким чином зростати професійно.

Наприклад, міжнародний освітньо-методичний центр «Dinternal Education Online» у 2019-2020 н. р. проводив для вчителів англійської мови цикл вебінарів щодо професійного зростання й удосконалення їх методичної компетенції. Вебінари, на яких відбувалася така робота, проходили за участю як українських (Г. Білоус, Ю. Киянець, О. Міходуй, Н. Михненко, М. Петречко, Л. Сидорчук), так і британських (Е. Батлер, Д. Брайшоу, Г. Джонс, К. Кірбі, С. Маккин, Р. Робертс) методистів. Основними темами вебінарів були: «Мислити, спілкуватися, діяти – більше ніж урок англійської мови», «Персоналізоване навчання сучасної англійської мови учнів покоління Z», «Інтерактивні компоненти підручників видавництва «Person», що полегшують життя вчителя», «Розставляємо пріоритети: лексична складова уроку», «Інтерактивні компоненти навчання англійської мови дітей та підлітків», «Як використання сучасних інтерактивних технологій сприяє ефективному опануванню англійської мови та полегшує життя вчителя іноземних мов», «Рефлексувати чи ні? Як перетворити завершення уроку в початковій школі в захоптиву гру для отримання зворотнього зв'язку від учнів», «Інтерактивні онлайн компоненти до підручників видавництва «Pearson» – вивчення англійської мови за будь-яких умов», «Як збалансувати уроки англійської мови у початковій школі для відмінних результатів», «Розширюємо педагогічний репертуар: ефективна технологія володіння мовою за допомогою лексичного підходу», «Використання сучасних автентичних ресурсів для якісного розвитку навичок комунікації».

У рубриці книжки для вчителя «Педагогічна майстерня» пропонуються практичні поради з методики навчання англійської мови у Новій українській школі.

Оновлені додаткові матеріали (аудіо, ігри та картки) з НМК «Fly High Ukraine 1» вчителі залучають до роботи на уроках з платформи <http://www.pearson.com.ua/flyhighukraine>.

Тож, НМК «Fly High Ukraine 1» є сучасним оновленим виданням всевітньовідомого курсу з англійської мови для початкової школи, котрий базується на компетентнісному підході навчання й ефективно формує та розвиває англійськомовну комунікативну компетенцію учнів Нової української школи. Перспективу подальшої роботи за НМК «Fly High Ukraine 1» можна позначити підготовкою додаткових матеріалів, як-от: пісень, коротких віршів, римівок, скоромовок, нових персонажів для сюжетних історій пальчикового театру.

Таким чином, англійськомовний НМК «Fly High Ukraine 1» є комплексним і складним засобом навчання, а вебінари, семінари й ресурси міжнародного освітньо-методичного центру «Dinternal Education» стають у нагоді щодо порад та ефективного використання сучасних прийомів навчання учнів у НУШ та вдосконалюють методичну компетенцію вчителя англійської мови.

Література:

1. Бориско Н. Ф. (1999). Концепция учебно-методического комплекса для практической языковой подготовки учителей немецкого языка (на материале интенсивного обучения). К.: Издательский центр КГЛУ. 268 с.
2. Гальскова Н. Д., Гез Н. И. (2009). Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: учеб. пособие. для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. Заведений. 6-е изд., стер. М.: Изд. центр «Академия». 336 с.

3. Державного стандарту початкової освіти URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
4. (2003) Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Наук. ред. С. Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт. 273 с.
5. Ляховицкий М. В. (1981). Методика преподавания иностранных языков. М.: Высш. школа. 159 с.
6. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. (2013) Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. К.: Ленвіт. 590 с. URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/267/Методика%20навчання%20iMiK%20підручник%20%202013.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
7. Морська Л. І. (2007). Методична система підготовки майбутнього вчителя іноземних мов до використання інформаційних технологій у навчанні учнів: Монографія. Тернопіль: ТНТУ імені Володимира Гнатюка. 243 с.

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Светлана Савчук

*магістрантка педагогічного факультету
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Науковий керівник – доц. Звєкова В. К.*

Джерелом пізнавальної активності є потреба особистості в придбанні нових знань, поглиблення наявних, в осягненні духовної культури суспільства, потреба в самовираженні і самореалізації. Провідною характеристикою пізнавальної активності є рівень її розвитку, який відображає такі сфери діяльності як: відношення учня до предмету і процесу діяльності (мотиваційна сфера діяльності); прагнення учня до оволодіння знаннями і способами діяльності (змістовно-операційний сфера діяльності); зусилля учня по досягненню навчально-пізнавальних цілей (морально-вольова сфера діяльності). В силу своєї професійної діяльності вчитель зобов'язаний «помічати» всіх школярів: і пасивних, і періодично «засвічуються», і завжди готовий до спільної діяльності і включити їх в пізнавальну діяльність. охарактеризуємо кожен з перерахованих вище видів активності і запропонуємо способи педагогічної взаємодії вчителя на уроках з учнями, що володіють тим чи іншим рівнем пізнавальної активності.

Відтворює активність як активність першого рівня характеризується прагненням учня зрозуміти і відтворити знання, опанувати способом їх застосування за зразком.

Критерій оцінки сформованості активності цього рівня – прагнення учня зрозуміти досліджуване, уважно слухаючи, ставлячи питання в зв'язку з виконуваним завданням, систематично виконуючи домашню роботу.

Але вольові зусилля учня непостійні, інтерес до вирішення поставлених завдань виражений слабо, відсутній інтерес до поглиблення знань. За комп'ютером такі учні намагаються, як правило, формально виконати отримане завдання, навіть при наявності вільного часу не вносять в нього «родзинки», нічого «від себе» і часто звертаються до вчителя і однокласників «ні про що, просто так».

Учням, з нерозвиненими емоційними, інтелектуальними та поведінковими навичками, які не виявляють зацікавлення навіть у спільній роботі над проектами необхідно приділити особливу увагу. Важливо створити атмосферу, яка знімає у них почуття страху перед комп'ютером, скутості, що не дозволяють проявити себе.

При роботі з такими учнями необхідно використовувати «емоційне погладження»: звернення тільки по імені, добрий спокійний тон, по можливості надання додаткового часу